

T.C.
AİLE VE SOSYAL POLİTİKALAR BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

7/39706
60:114

Sayı: 32657917-610-157915
Konu: Soru Önergesi (7/39706)

27/10/2014

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İstanbul Milletvekili Sayın Durmuşali TORLAK tarafından Bakanlığımıza tevcih edilen 7/39706 Esas Numaralı yazılı soru önergesine, Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 99'uncu maddesi uyarınca hazırlanan cevabi yazımız ekte sunulmuştur.

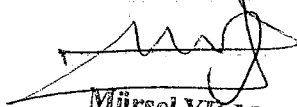
Bilgilerinize arz ederim.

Doç. Dr. Ayşenur İSLAM
Bakan

EKLER :
Soru Önergesi Cevabı

Güvenli Elektronik İmzalı
Aşlı ile Aynıdır

30.10.2014

Mürsel YILMAZ
Bilgisayar İşletmeni

Bu evrak 5070 sayılı Elektronik İmza Kanunu'na göre elektronik olarak imzalanmıştır.

Adres : Eskişehir Yolu Söğütözü Mahallesi 2177.Sokak No:10/A
Çankaya/ANKARA
Telefon : 0312 705 58 16
e-posta : nigar.duman@aile.gov.tr

Ayrıntılı Bilgi : N. DUMAN Aile ve Sosyal Politikalar Uzman Yardımcısı
Fax : 0312 705 58 97
Elektronik Ağ: www.aile.gov.tr

İstanbul Milletvekili Sayın Durmuşali TORLAK'a Ait 7/39706 Esas Numaralı Yazılı Soru Önergesine İlişkin Olarak Hazırlanan Cevap Metni

İlgili soru önergesinde;

“Ülke genelinde yaşanan ekonomik sorunlar ve bu durumun beraberinde getirdiği göçlerden en fazla etkilenen ilimiz İstanbul olduğu malumunuzdur. Bu ekonomik göçler nedeniyle İstanbul nüfusunun devamlı artış gösterdiği bilinmektedir. Bu artışla birlikte yardıma muhtaç insanlarımızın sayılarının da devamlı artmakta olduğu iddialarıyla ilgili olarak İstanbul’da;” ifadeleri yer almaktadır.

Bu bağlamda;

SORU 1: Son beş yılda yıllara göre ayrı ayrı olmak üzere kaç vatandaşımıza muhtaç oldukları nedeniyle yardım yapılmıştır?

SORU 2: Bu yardımların ne kadarı nakdi yardımdır? Ne kadarı ayni yardımdır?

SORU 3: Yapılan ayni yardımlar nelerdir?

CEVAP 1-2-3: Cevapların yer aldığı bilgileri içeren istatistikler ekte Tablo da sunulmuştur.

SORU 4: Yardıma muhtaç insanlarımızın her yıl arttığı iddiaları doğru mudur? Doğru ise bunun sebebinin Hükümetinizin yanlış ekonomi politikalarından kaynaklandığı iddiaları vardır. Bu iddialar doğru mudur?

SORU 5: Doğru değil ise bu artışın sebebi nedir? Bu konuda Bakanlığınızca herhangi bir araştırma yapılmış mıdır? Yapıldı ise sonuçları nelerdir? Yapılmadıysa Bakanlığınızın vatandaşlarımız hakkında böyle bir araştırma yapmaması bir eksiklik değil midir?

CEVAP 4-5: Yoksulluk genel çerçevede, insanların temel gereksinimlerini karşılayamama durumu olarak tanımlanmaktadır.

Türkiye’de yoksullukla ilgili araştırmaların veri kaynağını hane halklarının gelir, harcama ve sosyal durumlarıyla ilgili bilgilerin derlendiği araştırmalar oluşturmaktadır.

Dünya Bankası ile yapılan ortak çalışmalar sonunda belirlenen yoksulluk metodolojisine göre, Türkiye İstatistik Kurumu tarafından 2002 yılından itibaren, hane halkı bütçe anketi verilerine dayalı olarak yoksulluk göstergeleri hesaplanmaktadır. Ayrıca, 2006 yılından itibaren gelir ve yaşam koşulları araştırmasından da gelire bağlı yoksulluk göstergeleri hesaplanmaktadır.

TÜİK’in yayınlamış olduğu yoksulluk çalışmalarında tüketim harcamasına dayalı olarak mutlak ve göreceli yoksulluk sınırları, 1 ABD Doları, 2.15 ABD Doları ve 4.3 ABD Doları olarak tanımlanan yoksulluk sınırları ile harcaması bu sınırların altında kalan yoksul nüfus oranları hesaplanmakta ve yoksulların temel özelliklerine (cinsiyet, eğitim durumu, çalışma durumu vb.) ilişkin bilgiler verilmektedir. Aşağıdaki Tablo da yer alan bilgilere göre ülkemizde kişi

başı günlük harcaması, satın alma gücü paritesine göre 2,15 doların altında kalan fert oranı 2011 yılında % 0,14 iken, bu oran 2012 yılında % 0,06 olarak tahmin edilmiştir. 4,3 dolar sınırına göre ise 2011 yılında % 2,79 olan yoksulluk oranı 2012 yılında % 2,27'e düşmüştür.

Yoksulluk sınırı yöntemlerine göre fertlerin yoksulluk oranları ¹ , TÜRKİYE											
Yöntemler	Fert yoksulluk oranı (%)										
	2002	2003	2004	2005	2006	2007(*)	2008	2009	2010	2011	2012
Gıda yoksulluğu (açlık)	1,35	1,29	1,29	0,87	0,74	0,48	0,54	0,48			
Yoksulluk (gıda+gıda dışı)	26,96	28,12	25,60	20,50	17,81	17,79	17,11	18,08			
Kişi başı günlük 1 \$'ın altı ¹	0,20	0,01	0,02	0,01							
Kişi başı günlük 2.15 \$'ın altı ²	3,04	2,39	2,49	1,55	1,41	0,52	0,47	0,22	0,21	0,14	0,06
Kişi başı günlük 4.3 \$'ın altı ¹	30,30	23,75	20,89	16,36	13,33	8,41	6,83	4,35	3,66	2,79	2,27
Harcama esaslı göreceli yoksulluk ³	14,74	15,51	14,18	16,16	14,50	14,70	15,06	15,12			
(2) 1 doların satın alma gücü paritesine (SGP) göre karşılığı olarak 2002 yılı için 618 281 TL; 2003 yılı için 732 480 TL; 2004 yılı için 780 121 TL, 2005 yılı için 0.830 YTL, 2006 yılı için 0.921 YTL; 2007 yılı için 0.926 YTL; 2008 yılı için 0.983 YTL ve 2009 yılı için 0,917 TL; 2010 yılı için ise 0,990 TL; 2011 ve 2012 yılları için 1,004 TL kullanılmıştır.											
(3) Eşdeğer fert başına tüketim harcaması medyan değerinin %50'si esas alınmıştır											
(*) Yeni nüfus projeksiyonlarına göre revize edilmiştir											
Kaynak: 2012 Yoksulluk Çalışması Sonuçları, TÜİK											

SORU 6: Muhtaç insanlarımızın sayısının azalması ancak istihdam sağlayıcı ekonomi politikalarıyla olacağına göre, Bakanlığınız ve Hükümetiniz hangi önlemleri almayı planlamaktadır? Bu hususta her hangi bir çalışmanız var mıdır? Var ise bu çalışmalar nelerdir?

CEVAP 6: Sosyal yardım hizmetlerini en yaygın, kapsamlı ve organize biçimde yürüten Bakanlığımızın yoksullukla mücadeledeki en önemli hedefi, beşeri sermayenin korunması ve gelişimi ile vatandaşlarımızın aktif ve üretken hale getirilmesidir. Bu nedenle Türkiye'de sosyal yardım programları ile istihdam arasında bağ kurulması ve mekanizmanın etkinliğinin artırılmasına Bakanlığımızca özel önem verilmektedir.

Bu kapsamda Bakanlığımız, hizmet alanı gereği en yakın paydaşı olan Türkiye İş Kurumu (İŞKUR) ile uzun zaman zarfında yapılandırılan etkin bir işbirliğine sahiptir.

Bu işbirliği kapsamında sosyal yardım başvurusunda bulunan hanelerde çalışabilecek durumda olan kişiler İŞKUR'a Bütünleşik Sosyal Yardım Bilgi Sistemi üzerinden online olarak kaydedilmektedir. İŞKUR bu kişilerin istihdam kazandırıcı faaliyetlerden faydalanmalarını sağlamakta ve kayıtlı açık işlere yönlendirmektedir. Bu kapsamda şimdiye kadar İŞKUR

¹ TÜİK, 2002 yılından itibaren yayınlanan harcamaya dayalı mutlak yoksulluk göstergelerinin, ülkemizin sosyo-ekonomik yapısını ortaya koyacak ve uluslararası kıyaslamalara imkan verecek şekilde revize edilmesi amacıyla çalışmalara başlamıştır. Bu nedenle 16 Mart 2012 tarihli basın bülteniyle bu çalışmalar sonuçlanıncaya kadar, uluslararası karşılaştırmalarda önem taşıyan satın alma gücü paritesine göre kişi başı dolar cinsinden yoksulluk oranlarını açıklanmaya devam edeceğini belirtmiştir.

kaydı yapılan sosyal yardım yararlanıcısı vatandaşlarımızdan yaklaşık **45.000'i** işe yerleştirilmiştir.

İSTANBUL İLİ İÇİN SOSYAL YARDIM FAALİYETLERİ		MARMARA BÖLGESİ		
YIL		İSTANBUL	İSTANBUL	İSTANBUL
		2003-2012	2012 YILI	2013 YILI
PERİYODİK PAY AKTARIMLARI (TL)		288.951.700	52.256.900	77.046.847
EĞİTİM YARDIMLARI (TL)		80.216.575	11.600.175	6.008.000
GIDA YARDIMLARI (TL)		135.798.909	11.912.329	14.220.179
SAĞLIK YARDIMLARI (TL)		16.848.624	-	-
SOSYAL YARDIMLAR (TL)		18.555.117	2.594.323	1.125.674
PROJE DESTEKLERİ (TL)		5.664.995	1.004.746	427.388
KÖMÜR AİLE		113.066	113.066	106.815
KÖMÜR MİKTARI (TON)		1.140.644	112.380	108.184
EŞİ VEFAT ETMİŞ KADIN SAYISI		7.212	7.212	8.484
EŞİ VEFAT ETMİŞ KADINLARA YAPILAN YARDIMLAR (TL)		9.932.750	9.932.750	20.577.500
MUHTAÇ ASKER YAKINI YARDIMI HANE SAYISI				2.419
MUHTAÇ ASKER YAKINI YARDIMI TOPLAMI (TL)				2.829.000
ŞARTLI EĞİTİM YARDIMI İLKÖĞRETİM ERKEK		34.483	34.483	41.457
ŞARTLI EĞİTİM YARDIMI İLKÖĞRETİM KIZ		33.746	33.746	40.378
ŞARTLI EĞİTİM YARDIMI ORTAÖĞRETİM ERKEK		5.625	5.625	7.745
ŞARTLI EĞİTİM YARDIMI ORTAÖĞRETİM KIZ		6.311	6.311	8.657
ŞARTLI EĞİTİM YARDIMI TUTAR (TL)		73.453.812	18.034.130	19.134.475
ŞARTLI SAĞLIK YARDIMI ERKEK		6.753	6.753	10.475
ŞARTLI SAĞLIK YARDIMI KIZ		6.244	6.244	9.931
ŞARTLI SAĞLIK YARDIMI TUTAR (TL)		8.384.370	2.097.360	3.574.830
ŞARTLI SAĞLIK YARDIMI GEBE SAYISI		60	60	305
ŞARTLI SAĞLIK YARDIMI TUTAR (TL)		17.076	5.790	28.690
ŞARTLI SAĞLIK - GEBELİK YARDIMI TUTAR (TL)		40.696	40.696	47.892
ŞEŞY HANE SAYISI		93.222	93.222	107.943
ŞEŞY TOPLAM KİŞİ		81.855.257	20.137.280	22.737.995
ŞEŞY ÖDENEN TOPLAM TUTAR (TL)				
YURT KAPASİTE		-	-	
YURT SAYI		-	-	
GSS KİŞİ SAYISI		1.457.406	1.457.406	531.164
G0 KİŞİ SAYISI		587.611	587.611	245.882
G1 KİŞİ SAYISI		779.479	779.479	255.465

G2 KİŞİ SAYISI	79.458	79.458	26.849
G3 KİŞİ SAYISI	10.858	10.858	2.968
PRİMİ DEVLET TARAFINDAN ÖDENEN KİŞİ SAYISI *	399.519	399.519	509.764
ÖDENEN PRİM *	217.891.772	217.891.772	306.300.529
TOPLAM HANE SAYISI	98.556	98.556	194.888
TOPLAM KİŞİ SAYISI	321.724	321.724	220.382
SİLİKOSİZ HASTA SAYISI	56	56	61
SİLİKOSİZ ÖDEME (TL)	307.327	307.327	442.640
ENGELLİ YAKINI KİŞİ SAYISI	5.046	5.046	5.814
ENGELLİ YAKINI ÖDEME (TL)	11.280.867	11.280.867	15.716.362
ENGELLİ KİŞİ SAYISI	40.356	40.356	42.704
ENGELLİ YARDIMLARI ÖDEME (TL)	129.132.595	129.132.595	152.791.524
YAŞLILIK AYLIĞI KİŞİ SAYISI	47.644	47.644	42.367
YAŞLILIK AYLIĞI ÖDEME (TL)	62.216.686	62.216.686	59.442.872
2022 SAYILI KANUN ÇERÇEVESİNDE YAPILAN YARDIM KİŞİ SAYISI	93.102	93.102	90.946
2022 SAYILI KANUN ÇERÇEVESİNDE YAPILAN YARDIM ÖDEME (TL)	202.937.476	202.937.476	228.393.398
YAPILAN TOPLAM ÖDEME (TL)	1.058.653.176	530.267.752	679.666.510

* 2013 YILI GSS PRİM VE KİŞİ SAYILARI TAHMİNİ DEĞERLERDİR.